

ספק אכל חלב פרק רביעי כריתות

מסורת הש"ס

(א) שבעות יד; (ב) נמשנה
שמשניות איתא ר"ש שזיר ור"ש
אומרים וכו' וכן איתא לקמן כ.],
(ג) [הוריות ה.], (ד) שבעות יח:
הוריות ה. (ה) הוריות ה. (ו) ס"י,
(ז) אמתא, (ח) ויעי' מוס' סנהדרין
ס: ד"ה להגביה],

תורה אור השלם

1. או נפש אשר תגע בכל דבר
טמא או בנבלת חיה טמאה או
בנבלת בהמה טמאה או
בנבלת שרץ טמא ונעלם ממנו
והוא טמא ואשם: ויקרא ה ב
2. או הודע אליו חטאתו אשר
חטא בה והביא את קרבנו
שעיר עזים וקרבתמים:
ויסיר ד כג

הגהות הב"ח

(א) במשנה שאני אומר מנא?
מלאכה עשה וכו' ואינו יודע
מאי שנא? (ב) שם ר"ה יאושע
פוטרי א"ר יהודה ממנהיג
פפטר: (ג) רש"י ד"ה ואפי' וכו'
ודלית הס"ד ואח"כ מ"ה
הילוכו בשני כו' נבמסא
אחמימי שכן: (ד) ד"ה ורבי
יאושע וכו' נבמלא מדכתיב
אשר:

מוסף רע"י

וְסוֹמְאָה דְּבַעֵי בַחמְלָה וּבִסְקוֹ לֹא מִפְּסָק
אֵלֶּה מִסְתָּךְ מִרִי וְעַלְמֵס דְּכִרְמִיךְ בְּפִ"ק
בְּצִינְוֹת (ד. ק. 7.) בְּרַתְנָ"י חֲזַל וְסוֹר
לְפָנֵי. וְכַסְבּוֹר שִׁינֵיךְ שׁוֹמֵן דִּי־הִירָא:
אֲשֵׁמוּ נִדֵּה אֲחִישׁוֹר עֵמֹו בְּצִיב. אֲשֵׁר
עַל הָאֲחֵת כַּסְבּוֹר וְזוֹ אֲשֵׁמוּ וְכַסְבּוֹר
שְׁטוֹרֵהִי הִיא וְנִמְלֵא שְׁאֲשֵׁמוּ הִיִּתֵּה ז' וְר'
וְעוֹד סָפֵק עַל אִזּוּ מִן בָּא: וְר'
יִבְּשׁוּעַ פּוֹרֵט. מִפְּרַס בְּמִרְמָה (ו) אֲשֵׁר
חֲטוֹא בָּהּ עַד שִׁיּוּדֵה לוֹ בְּמֵה חֲטָא:
ז' אָשַׁע. מֵלֵאכֶה שְׁבַחַת וְאִזּוּ יוֹדַע
אִזּוּ מֵלֵאכֶה עַשֶׂה אִם חֲרַס אִם זֶרַע:
פָּה מֵאֲשֵׁר חֲלוּי. מִפְּרַס בְּנִימ (ב) אֲשֵׁר
נִחְלָקוּ. ר' אֲלִיעֶזֶר דִּלְמָר לֹא בְּצִינִן
שִׂדַּע בְּמֵה חֲטָא (ו) וְר' יִבְשׁוּעַ דִּלְמָר
בְּצִינִן שִׂדַּע בְּמֵה זִנְאִי. אֲלִיעֶזֶר
שִׁדַּח (א) מֵאֲשֵׁר חֲטָא. כְּגוֹן שְׁמִי שְׁמִי
ז' מִינִי אֲחַד לְפָנֵינוּ וְלֹא דִלְמָר אִם מֵה
לִקְטֵי אִם מוֹה: שְׁוֹא חֲזִיב שְׁטֵר
יֵדַע בְּמֵה חֲטָא אִזּוּ מֵלֵאכֶה עַל
שְׁבַלְקִיעֵת מֵחֲלִיטֵס חֲטָא: עַל מֵה נִחְלָקוּ
עַד דְּבַר שְׁוֹא מֵשׁוּם שְׁמִי שְׁמוֹת. כְּגוֹן
סָפֵק קִלְר סָפֵק טַחֵן אִם יִמִּי סָפֵק
חֲלִיטִים סָפֵק עַנְשִׁינִי כְּגוֹן בְּצִינְוִיךְ לֹא
וְעַשֶׂה אִתּוֹ ז' דְּבִה דְּכַזִּיב קִבְרָא עִין
אֲרִיעֵה יִבְּשׁוּעַ חֲחֻטְחֻטִּי אִיא לִי יִבְשׁוּעַ עַד

שיטה מקובצת

אָ וְהָיָה וְשָׁנָה וּטְבֵל: ט חַיִּיב
וְדַמְאֵי חַיִּיב: ג כִּדְיָעָה קָא סִלְקָא
דַּעֲתָן אוֹת כ' נִמְחָק: ו ז מִקְצַת
מִלְאכָה עֲשֵׂה: טן שְׁהוּא מִשּׁוּם
שֵׁם אֶחָד: ון עַל מָה נִחְלָקוּ (אֵלָא
בְּדַבְרִי) [עַל דְּבַר] כו'. פ"ה כְּגוֹן
סִפֵּס (אִפְּה) [מִצָּר] סִפֵּס טַחֲזוּ וְכוּ

הוא אכל חדר וחדר כניסה
ליכא ידיעה ודאית בתחלה
בסוף והעלם בנתיים ות"ק
יפא. בתרתי קמייטא בתמיה

רבי שמעון פוטר בוז ר"ש בן יהודה פוטר
בכולן משום רבי שמעון ואפילו בקמייתא אמר
רבא הכא במאי עסקין "בנון שהלך בראשון
ובשעת הלילכו בשני שכח שהלך בראשון
ובחא פליגי ת"ק סבר מקצת ידיעה כידועה
דמיא ור"ש סבר מקצת ידיעה לאו כידועה
דמיא אמר מר הלך בראשון ונכנס והיה
ט' וטבל וחלך בשני ונכנס חייב * אמאי חייב
הא לא הוי ליה ידיעה אמר ריש לקיש הא
מני רבי ישמעאל היא דלא בעי ידיעה בתחלה
רבי יוחנן אמר אפילו תימא רבנן כאן עשו
ספק ידיעה כידועה * סלק דעתך כאן עשו
והוא הדין לכל התורה כולה קשיא דרבי
יוחנן אדרבי יוחנן קשיא דריש לקיש אדריש
לקיש בשלמא דר' יוחנן אדר"י לא קשיא
כאן עשו אבל בכל התורה כולה לא מאי
טעמא הכא גבי טומאה כתיב יונעלם ממנו
והוא טמא ידיעה דאית בה נמי ספק חייב

אדמוקמות כרבי ישמעאל^א יוֹקמה רבבי. וז"ל על כרחך דלחא
 כרבי ממנ לחס כן בלא קשיא דריש לקיש אדרייל
 מצי למספר לוקמה כרבי ומטעם ידיעת בית רבו ומש"ה חייב דהוא
 ליה ידעית בית רבו ורבו סבר שמה ידיעה אלא הכי פריך אדמוקמת
 ליה כרבי ישמעאל ומוזכר ליה בלא

ידיעה כלל לוקמה כרבי ובידיעת
מקמת כמו ידיעת ספק דקבר רבי
נמי ידיעה: **ה**אמת מתניתין היא דחנן
ו' ו' והספק הרב ר' שמאל מוארדור
יכרי מוכח מהאי מתניתין דרמיימי
רבי ישמעאל לא בעי ידיעה בתחלה
ועולם אימנא לך דבעי ים אי משום
מפמיק וועלט וועלט להרשא אחריתי
לא חויין רבי דקבר ידיעת בית רבי
ומה ידיעה ובעי ידיעה בית רבו א"ג
מפמיק וועלט וועלט להעלם טומאה
העלם מקדש כמו הכל ווכל מקום
ידיעת בית רבו ממשמעות וועלט
כלל שידע כבר ויש לומר שצנחא
בי אשכנחא בעלמא דבעי ידיעת בית
רבו א"ג גבי מקדש וטומאה נמי בעי
הכל רבי ישמעאל לא אשכנחא בשום
לכחא דבעי ידיעת בית רבו ים ועוד
לומר א"כ הוה ליה נצמור בהדיא
וועלט מכלל שידע כבר:

בולה כתיב: "או הודע אליו חטאתו אי אית ליה ידיעה
ל קשיא אדמוקים לה כר' ישמעאל לוקמה כרבי הא
לא בעי ידיעה בתחלה הא מתניתין היא ^א דתנן רבי
ונגעלם (ממנו) שתי פעמים ללחייב על העלם שומאה
דיוק סלקא דעתך אמינא מקרא לית ליה מוגמרא אית
ונותר לפניו ואכל אחד מהן ואינו יודע אזיה מהן אכל
ונותר בבית שגג באחת מהן ואינו יודע באיזה מהן שגג
עשה מלאכה בין השמשות ואינו יודע באיזה מהן עשה
חט זרבי יהושע פוסר א"ר יוסי לא נחלקו על העושה
שהוא פטור שאני אומר מקצת ^א ^ב עשה היום ומקצת
נקו על העושה מלאכה בתוך היום ואינו יודע אם בשבת
או על העושה ואינו יודע מעין איזו מלאכה עשה
חטא זרבי יהושע פוסר א"ר יהודה פוטרו היה רב
ל ^א ^ב שמעון ^א שזורי אומרם לא נחלקו על רבי
שהוא חייב ^א על מה נחלקו על דבר שהוא משום ב'
חייב חטאת זרבי יהושע פוסר א"ר יהודה אפילו נתכוון
ביום ענבים וליקט תאנים שחורות וליקט לבנות לבנות
חייב חטאת זר' יהושע פוסר ^א ^ב [אמר ר"ש] תמיהני אם
למה נאמר אשר חטא בה ^א פרט למתעסק: גמ' תניא
אי חלב אכל חייב אי נותר אכל חייב אי אשתו נדה בעל
ב אי בשבת עשה מלאכה חייב אי ביה"כ עשה מלאכה
ישע הרי הוא אומר אשר חטא בה עד שיודע לו
האי בה מאי עביד ליה מיבעי ליה ^א פרט למתעסק
מתעסק

כיון דכר שיש צו חטא ועצת ידיעה ונדע לו שמחטא קיי: איז יהודה
אם פטר צה, כלומר על מה פטר צה רבי יהושע הלא נחמיון וכו' אכל
מחמטעס, ציהרמל כגון לחמטא ומחטא וכו' אכל מחמטעס אכל
 וכו' וזו ושם אחרת. אלא קשיא אם כן דרי"א איז ליה פטר נחמיון
 ממייתר דרב נחמן מ"ל נחמיון נראה לו דרי"א לית ליה דרב נחמן דריש
 דרב נחמן אלא משום דלארץ כדרי"א ונחמטעס שבצד פטור
 טעא איזו דריש כרב נחמן מלאכת מחשבת אסרה תורה (א):

[illegible][illegible]

עין משפט
נר מצוה

י"ב א מ"י פ"ח מהל' שגנות
 הלי' ו:
 ב [מ"י שס הלי' א ב]:
 ב ג מ"י פ"ב מהל' שגנות הלי'
 ג ופ"ח הלי' ה:
 כ"א ד מ"י פ"ח שס הלי' ה:

רבינו גרשום

[illegible][illegible][illegible]

דברי רבינו אלו אינו מובן דלמאורה שפוטו דהטעם לרבנן משום דבעינן מלות או דבעינן דירי' איקבע איסורא אבל הטעם שכתב רבינו משום דלא הו' ודעו כרת תמורה דא"כ בנחיתסה משחי חתימות נמי וע"כ דהכוונה הוא דבעינן שיהא דבר שעל וודאו איבא כרת והדבר נ"ע. (ג) עד כאן שיך לדרך ר"ח ע"א. (ג) עד כאן שיך לדרך ר"ח ע"ב